

FunkiS

bulletinen

Nyheter från FunkiS

2001:3

UVK - en utbildning som smakar.

FunkiS utbildningssatsning fortsätter. Läs mer på sidan 6.

.....

Sotningsutredningen

FunkiS remissarbete pågår. SSR och Swedac är klara.

SSR: 'Förslagen i betänkandet försöker tillgodose olika särintressen utan en sammanhängande syn på vad som krävs för ett godtagbart brandskydd'. Läs även Lars-Gunnar Börjesson reservation.

Swedac: 'Enligt SWEDAC:s mening är det inte lämpligt att införa en parallell ordning som den föreslagna både vad gäller sotning och brandskyddsbesiktning eftersom systemen för certifiering respektive ackreditering befinner sig på olika nivåer i förhållande till myndighetsnivån'. Läs mer på sidan 8.

Lars-Gunnar Börjesson, SSR

Boverket saknar ventilationsexpert

Det är många frågor och många nätverk som måste handläggas av en ventilationssakkunnig tjänst vid Boverket. Hur kan FunkiS hjälpa till? Läs mer på sidan 4.

I detta nummer:

- 2 Informationsmöte i Helsingborg**
FSV:s tekniska informationsmöte.
- 2 Felaktiga flöden**
Vanligaste orsaken till underkännande.
- 3 Egenkontrollsystem för OVK**
Svenska kommunförbundets arbetsgrupp.
- 3 Riktpriser för OVK?**
Det är en vanlig fråga.
- 4 Nytt från Boverket**
Fakta om organisationen.
- 5 Pressmeddelande från Boverket**
Håller bostaden och skolan måttet?
- 5 Intressant litteratur**
Tips på litteratur för eventuellt inköp.
- 5 Boverkets Nyhetsbrev**
Säkerhet på tak.
- 6 FunkiS Utbildning 2001**
Kurser hösten 2001: UVK, UVKE, UVKK.
- 8 Betänkandet**
Sotningsutredningen SOU 2001:42.
- 9 SSR:s Remissvar**
Sotningsutredningen SOU 2001:42.
- 10 Reservationen**
Sotningsutredningen SOU 2001:42.
- 10 Swedac**
Sotningsutredningen SOU 2001:42.
- 11 Kontakt i ventilationsfrågor**
Arbetsmiljöinspektionens kontaktpersoner
- 12 TR-frågor**
Tekniska rådsfrågorna 00001-00004, 01002-01003 och 01005-01006
- 14 Sovrumsventilation**
Debatt-debatt-debatt!

FunkiS Bulletinen

-för dig som vill veta mer om OVK

Address: FunkiS, c/o StyroVent Syd Konsult AB,
Kontorsgatan 30, 234 34 LOMMA
Telefon: 040 - 41 24 15
Telefax: 040 - 41 01 51
Epost: funkis@funkis.se
Hemsida: www.funkis.se

Ansvarig utgivare: Jan Borglund
Redaktion: Johnny Rosendahl
Tryck: CopyQuick, Malmö

Informationsmöte i Helsingborg

FSV – Föreningen Sveriges VVS-inspektörer genomför årets tekniska informationsmöte i Helsingborg den 22-24 oktober. Liksom föregående år kommer FunkiS-medlemmar att få kallelse till mötet och erbjuds delta till rabatterad kostnad. Programpunkterna i korthet:

- Radon - naturlig strålning – riskbedömning, EU-rekommendationer: *Lars Mjönes, Statens Strålskyddsinstitut*
- Utställarnas produktinformation
- Aktuellt från Boverket: *Inez Uusman eller Annika von Scheele, Boverket*
- Minska gränserna mellan VVS och brand: *Ingvar Svensson, Brandförsvarsföreningen*
- H 99 Två år senare. Hur blev det? *Bengt Lindskog, Helsingborgs Stad*
- Hemsnickrade brandskyddslösningar: *Christer Backström, Svensk Ventilation*
- Kondensproblematik i olika typer av byggnader: *Ralph Olsson, Munters Europé AB*
- Golvvärme - grundläggande fakta med exempel från Bromölla projektet: *Peter Roots Sveriges Provnings- och Forskningsinstitut*
- VASKA - ett beprövat sätt att spara pengar, hälsa och miljö: *Johnny Andersson, Scandiaconsult AB*
- Försäkringsbranschens återkoppling: *Karl-Erik Larsson, Folksam*
- Legionella OVK: *Bertil Jönsson, Boverket*
- Fångad i nätet? Utbildning om Hus & Hälsa när det passar dig! *Christer Ericson, Cecab AB*

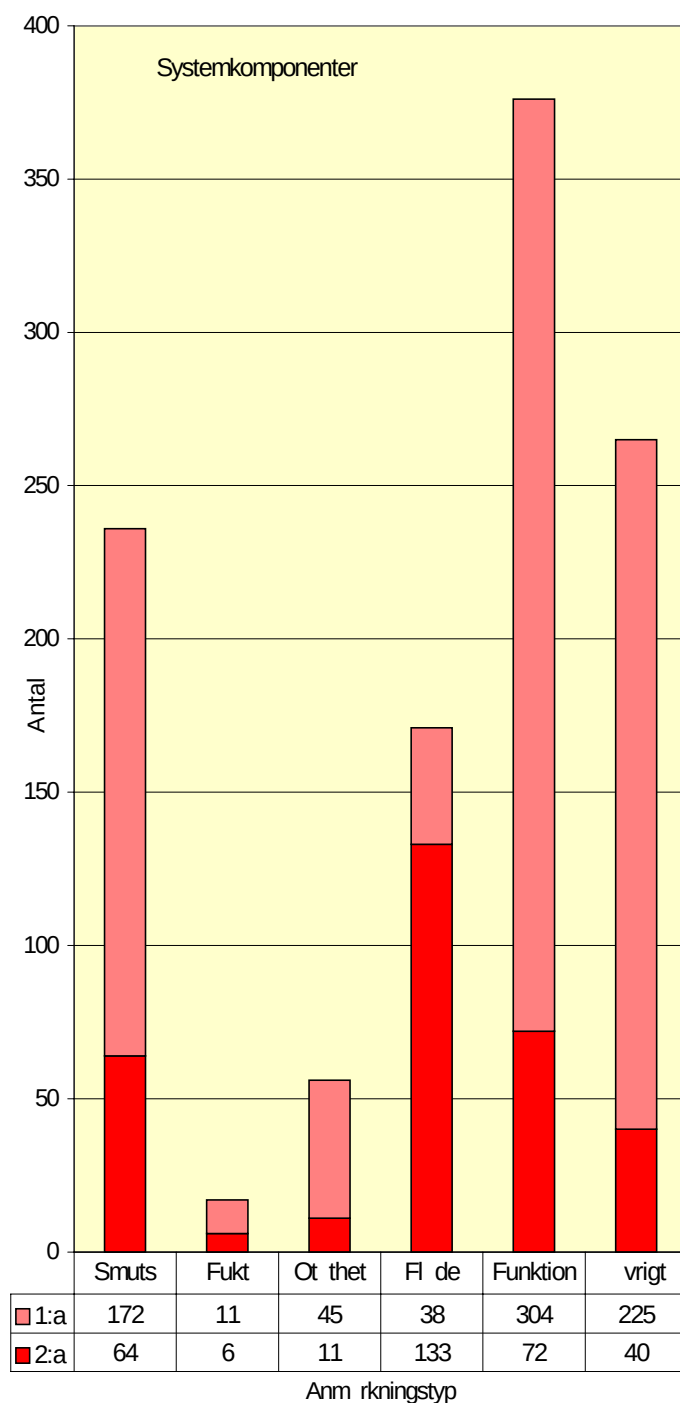
ps: FSV har 183 medlemmar varav 165 är verksamma med VVS-frågor vid kommunernas byggnadsnämnder eller motsvarande. 72 av dessa har i egenskap av OVK-handläggare även erbjudits medlemskap i FunkiS.

Felaktiga flöde är fortfarande den vanligaste orsaken till underkännande!

FunkiS har gjort statistik från 538 ventilationssystem av kategori 1 och 2.

Systemen finns i 21 kommuner belägna mellan Umeå och Ystad. Besiktningarna är gjorda sedan 1,5 år tillbaka. Flödesfelen dominerar! Men det är många 1:or för så kallade funktionsfel. Det behövs nog enklare DU-instruktioner och kunskapslyft för driftspersonal. Många fel är konsultmissar men också entreprenadfel som aldrig blev åtgärdade.

Vi måste alla hjälpas åt med erfarenhetsåterföring och ta fram goda idéer för bättre ventilation.

Egenkontrollsystem för OVK

Svenska kommunförbundet har tillsatt en arbetsgrupp för att belysa tillvägagångssättet om man vill använda sig av ett egenkontrollsystem istället för OVK i dess nuvarande utformning, om lagen i framtiden kommer att tillåta detta. Avsikten är att få fram ett underlag som kan användas i dialogen med Boverket och regeringskansliet. Här är lite information från arbetsgruppens 1:a möte, den 20 april 2001.

Gruppens OVK-diskussion kan grovt uppdelas i två läger:

- OVK har spelat ut sin roll. Nya former behövs, med bra inneklimat och sund driftsekonomi som ledstjärnor.
- OVK är berättigad. Det är och har varit illa. Branschen klarar inte av egenkontroll.

Vad bör ett kvalitetssystem för OVK innehålla:

- Vad kontrolleras – när?
- Vem gör vad? Kompetenskrav, befattning/plats i org.
- Dokumentation av kontroll/övervakning.
- Dokumenthantering
- Hur initieras åtgärder och hur följs de upp. Dokumentation?
- Kvalitetssystemet

Andra frågor är:

- Vad är samhällsnyttan med OVK?
- Hur man skall få olika myndigheter att ha samma syn på vad som är god inommiljö?
- Var skall ribban för egenkontroll läggas?
- Är 3:e parts kontroll ett krav om man får 'undantag från OVK'?
- Varför kräver inte OVK-n att förbättringar genomförs?

Funkis fd ordförande Olle Nevenius är inbjuden till nästa möte den 30 augusti för att tala om Funkis syn på problematiken i ca 30-40 minuter. (Även Jan Borglund, vår nya ordförande, kommer att bistå Olle). Bulletinen följer upp utvecklingen.

.....

Riktpriser för OVK?

Hur mycket kostar en OVK? Detta är en vanlig fråga som Funkis brukar få och som du säkert känner igen. Vi tror inte att man kan lämna ett nöjaktigt svar. Vad tror du? Det är ju så många faktorer som påverkar priset.

För att få lägsta möjliga OVK-kostnad bör byggnadsägaren lägga ner lite omsorg och:

- Ta fram en kopia på föregående OVK-protokoll, eventuella rensningsintyg och injusteringsprotokoll
- Ta fram DU-instruktionerna för ventilationssystemen och kolla så att innehållet i pärmar verkar stämma och är något så när komplett.
- Ta fram ritningarna på ventilationssystemen
- Lista byggnadsår och eventuella ombyggnadsår av ventilationssystemen eller delar därav.

forts på sid 15...

Utbildning VVS och Energi

- **Bygglagstiftning inför certifiering -OVK**
Omcert: Stockholm, 19 sep, Göteborg, 28 nov
Nycert: Stockholm, 18-19 sep, Göteborg, 27-28 nov
- **Funktionskontroll av ventilationssystem**
Borås 29-31 okt
- **Dimensionering av VVS-installationer i Stockholm**
- vatten och avlopp 3-5 sep + prov 24 sep
- luftbehandling, 25-27 sep, 24-26 okt + prov 19 nov
- värme, 20-22 nov, 12-14 dec + prov 21 jan
- **Ventilationsteknik för drifttekniker**
Steg 1: Borås 10-14 sep, 22-26 okt, 3-7 dec
Steg 2: Borås 5-9 nov
- **Mätteknik för luftbehandlingsinstallationer**
Borås 9-12 okt, 13-16 nov
- **Injustering av luftflöden**
Borås 15-19 okt, 26-30 nov
- **Certifiering – Injusterare av ventilationssystem**
Behörighet A: Borås 17-20 sep
Behörighet U: Borås 1-3 okt
Särskild kunskapsprövning - A och U:
Efter överenskommelse
- **Öppna system inom fastighetsautomation**
Stockholm 5-6 nov
- **Styrnings och reglering av värme och ventilationssystem**
Steg 1: Stockholm 22-26 okt
Steg 2: Stockholm 26-28 nov
- **Eleffektiva luftdistributionssystem**
Borås 10-11 dec
- **Effektiv energianalys**
Borås 24-27 sep
- **Ansvarig Installatör/Certifierad projektledare**
Ansvarig Installatör
Kvalitets- och miljöledningssystem för företaget
6 träffar i Stockholm med start 28 sep
Certifierad projektledare
Arbetsmiljö: Stockholm 10-11 sep
Projektjuridik: Stockholm 25-26 sep
Projektledning: Stockholm 8-10 okt
Projektekonomi: Stockholm 24-26 okt
Kvalitets- och miljöledningssystem: Stockholm 12 nov
Värme och Sanitet: Stockholm 5-9 nov
El och Tele Göteborg 15-19 okt
Kyla: Stockholm 19-23 nov
Ventilation: Stockholm 3-7 dec
Extra Tentamenstillfällen
Ring för besked

Detta är ett urval av SIFUs kurser.
Beställ våra specialkataloger om Du vill se hela
utbudet tel 033-16 42 40, fax 033-12 40 24,
e-post: info@sifu.af.se, www.sifu.se

ÅF-SIFU AB

Visste du att Boverket har 160 anställda? – men ingen ventilationsexpert, just nu..

Funkis har sammanställt lite fakta från Boverkets hemsida. För oss OVK-are är det husbyggnadsdivisionen som styr och ställer. I denna ingår Bygg- och förvaltningsenheten och där återfinns Bertil Jönsson som handlägger de tekniska OVK-frågorna. Tillförordnad chef för Bygg- och förvaltningsenheten är Elisabeth Helsing och den nytillträdande Adrian Radocea kommer den 1 oktober. Han kommer närmast från Karlstad universitet och har bland annat kunskaper i byggmateriallära. I Byggregelenheten finns Lars Brask som är jurist och medverkat vid besvarande av diverse föreskriftsfrågor.

Funkis, RSVI, RSVR, Fyrklövern är alla genererade av Bengt Lindström och Per Granqvist. Detta skedde med sakkunnig insikt i ventilationsteknik för att få kvalitet och ökad genomslagskraft åt OVK-förordningen. 28 företag ingår i en försöksverksamhet med – "kvalitetssäkrad OVK" Enkäter till kommuner och länsstyrelse om OVK-handläggningen måste slutföras. Det är många frågor och många nätverk som måste handläggas av en ventilations-sakkunnig tjänst vid Boverket. Blir det någon sådan? Hur kan Funkis hjälpa till?

Allmänna Fakta

- Boverkets myndighetsanslag år 2000 är 132 miljoner kronor.
 - Omsättning 1999 var 141 miljoner kronor.
 - 1999 betalade Boverket ut 7 736 miljoner kronor i bidrag i huvudsak till bostadsbyggandet.
 - Boverket blev 1997 en av de statliga pilotmyndigheterna för miljöledning.
 - Antal utgivna publikationer är 400.
 - Planera Bygga Bo, Boverkets tidning, har 16 000 läsare.
-

Fakta om organisation

VERKSLEDNING (4 pers)

Uusmann, Ines, tel. 0455-35 30 12, generaldirektör
von Platen, Fredrik, tel. 0455-35 31 75, stf. Generaldirektör

Boverkets frågor fördelas på två divisioner: Samhällsdivisionen och Husbyggnadsdivisionen. Divisionerna är i sin tur uppdelade på tre enheter vardera. Samhällsbyggnadsdivisionen består av analysenheten, planenheten samt stads- och regionenheten. Husbyggnadsdivisionen består av byggregelenheten, bidragsenheten samt bygg- och förvaltningsenheten. Varje enhet har cirka 20 anställda. Därutöver finns det fyra enheter som stöd för Boverkets kärnverksamhet: Informationsenheten, rättsenheten, ekonomienheten samt personal- och organisationsenheten.

Publikationsservice (2 pers), Bibliotek (3 pers)
Informationsenheten (9 pers)
Frejd, Birgitta, tel. 0455-35 30 19, informationschef
Rättsenheten (7 pers)
Larsson, Anders, tel. 0455-35 30 57, chefsjurist
Pers.- och Org.utv.enheten (8 pers)
Thorsson, Peter, 0455-35 31 52, chef
Ekonomienheten (16 pers), Internrevision (1 pers)
Nyman, Irene tel. 0455-35 31 35, ekonomichef
Planera Bygga Bo (2 pers)
Larson Perez, Barbro, tel. 08-642 78 59, redaktör
Frejd, Birgitta, tel. 0455-35 30 41, redaktör
Stadsmiljörådet (3 pers)
Nyström, Louise, tel. 0455-35 31 87, kanslichef
Eu Vi-kansliet (4 pers)
Eriksson, Kristiina, Kosunen tel. 040-57 94 14, kanslichef

Samhällsbyggnadsdivisionen (totalt 48 pers)

Troedson, Ulf, tel. 0455-35 31 82, divisionschef
Analysenheten (18 pers)
Häged, Ulrika, tel. 0455-35 30 53, tf enhetschef
Planenheten (13 pers)
Larsson, Dick, tel. 0455-35 31 12, enhetschef
Stads- och regionenheten (15 pers)
Hugne, Kerstin, tel. 0455-35 31 22, enhetschef

Husbyggnadsdivisionen (totalt 52 pers)

von Schéele, Annika, tel. 0455-35 30 41, divisionschef
Divisionen har ansvar för boende och byggande samt för samhällets stöd till dessa verksamheter

Bidragsenheten (22pers) arbetar med att utveckla effektiva föreskrifter när det gäller ekonomiska stöd till boendet och byggandet. Arbetsuppgifter är till exempel bidrag till samlingslokaler, att handlägga överklaganden, att utveckla rutiner för hantering och utbetalning av bidrag samt domstolsremisser angående överklagade beslut om bostadsanpassningsbidrag.

Petersson, Gunnevi, tel. 0455-35 32 37, enhetschef

Bygg- och förvaltningsenheten (18pers) arbetar med byggnaden som system tillämpat på nybyggnad, ombyggnad och förvaltning av byggnader. Exempel på arbetsuppgifter är brukarsäkerhet, energihushållning, kretsloppsfrågor samt att svara för kunskapsunderlag till utveckling av föreskrifter och standardiseringar, nationellt och internationellt.

(Vakant) tel. 0455 - 35 32 26, enhetschef
Berggren, Sabine, tel. 0455 - 35 30 80, sekreterare
Svensson, Yvonne, tel. 0455 - 35 32 22, sekreterare
Abrahamsson, Staffan, tel. 0455 - 35 32 64
Alhasani, Mohammed, Ali, tel. 0455-35 32 46
Giselsson, Sara, tel. 0455 - 35 32 92
Göransson, Lars, tel. 0455 - 35 32 76
Hedén, Stig, tel. 0455 - 35 32 12

Helsing, Elisabeth, tel. 0455 - 35 32 65
Hjortsberg, Madeleine, tel. 0455 - 35 32 10
Johansson, Anders, tel. 0455 - 35 31 56
Johansson, Peter, tel. 0455 - 35 32 86
Jönsson, Bertil, tel. 0455 - 35 32 67
Karlsson Hjorth, Hans-Olof tel. 0455 - 35 30 77
Karsna, Jaan, tel. 0455 - 35 32 93
Rydén, Ewa, tel. 0455 - 35 32 25
Storm, Martin, tel. 0455 - 35 32 40
Törngren, Anna, tel. 0455 - 35 32 02

Byggregelenheten (11pers) vidareutvecklar föreskrifter och allmänna råd så att de styr mot en kostnadseffektiv nybyggnad, ändring av byggnad och fastighetsförvaltning. Enheten arbetar bland annat med genomförandet av EG-direktiv för byggsektorn i svenskt regelverk, med domstolsremisser angående överklagade bygglovsamt med bygg- och konstruktionsregler.

Skoglund, Peter, tel. 0455-35 32 77, enhetschef
Olofsson, Lena, tel. 0455-35 31 03, sekreterare
Zachrisson, Agneta, tel. 0455 - 35 32 33, sekreterare
Brask, Lars, tel. 0455 - 35 32 95
Hernsell, Ingrid, tel. 0455- 35 32 81
Kindlund, Ann-Margret tel. 0455 - 35 32 18
Lepasoon, Urve, tel. 0455-35 32 01
Lindén, Sofia, tel. 0455 - 35 30 78
Petersson, Maria, tel. 0455-35 30 84
Svensson, Lars, tel. 0455 - 35 32 35

Pressmeddelanden från Boverket 2001-07-02. Håller bostaden och skolan måttet?

Boverket har tagit fram ett förslag till hur man kan redovisa bostäders och skolors miljö- och kvalitetsegenskaper. Syftet är att på ett samlat sätt ge boende, föräldrar och barn uppgifter som har betydelse för deras vardagsmiljö. Här sammanställer fastighetsägaren uppgifter om bl.a. säkerhet, inomhusmiljö, tillgänglighet och energianvändning. Förslaget överlämnades till regeringen i fredags.

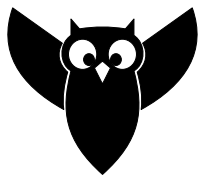
Boverket föreslår att det i första hand är hyresbostäder som ska deklarerar. Om man ska deklarerar bostadsrätter och villor i samband med försäljning behöver lagstiftningen förändras. Deklarationen kan fungera som ett kvitto på att fastighetsägaren har de kunskaper om byggnadens egenskaper som krävs enligt miljöbalken. Fastighetsägarens vinst är att han får ett samlat underlag för sitt förvaltningsarbete, säger Sofia Lindén, projektledare på Boverket. Om deklARATIONERNA används i stor utsträckning, kommer på sikt brukarnas inflytande att öka. När brukarna får mer information om vardagsmiljöns egenskaper, har de också större möjligheter att påverka den, säger Boverkets generaldirektör Ines Uusmann.

Intressant litteratur för eventuellt inköp

- Åtgärder mot radon i bostäder. - Stockholm : BFR, 2000. - 15 s. - (BFR G14:1990)
- Örnhall, Hans. Bostadsbestämmelser 2001 : byggbestämmelser för bostäder och bostadsmiljö, nybyggnad och ombyggnad. Stockholm : Svenskt Byggtjänst, 2001. - 157 s. 91-7332-916-9
- Gudmundsson, Göran. Värmen i gamla hus. - Stockholm : Byggtjänst, 2001. 91 s. - (Byggnadsvård i praktiken ; 2) 91-7988-195-5
- Innehusmiljö & människors hälsa. Byggnadsmaterial : del.3. - Stockholm : Byggtjänst, 2000. - 46 s. - (BFR T8:2000) 91-540-5850-3
- Innehusmiljö & människors hälsa. Byggnadsprocessen : del.6. - Stockholm : Byggtjänst, 2000. - 37 s. - (BFR T11:2000) 91-540-5853-8
- Innehusmiljö & människors hälsa. Byggnadsutformning : del.5. - Stockholm : Byggtjänst, 2000. - 41 s. - (BFR T10:2000)91-540-5852-X
- Innehusmiljö & människors hälsa. Byggnadsförvaltning : del. 7. - Stockholm : Byggtjänst, 2000. - 41 s. - (BFR T12:2000)91-540-5854-6
- Innehusmiljö & människors hälsa. Ventilation : del. 4. - Stockholm : Byggtjänst, 2000. - 46 s. - (BFR T9:2000)91-540-5851-1
- Innehusmiljö & människors hälsa. Människors hälsa och inomhusmiljön : del. 1. - Stockholm : Byggtjänst, 2000. - 41 s. - (BFR T12:2000)91-540-5848-1
- Innehusmiljö & människors hälsa. Fukt : del. 2. - Stockholm : Byggtjänst, 2000. - 43 s. - (BFR T7:2000) 91-540-5849-X
- Sund inomhusmiljö : ett sätt att kvalitetssäkra förvaltningen. - Stockholm : Byggtjänst, 2000. - 56 s. - (BFR T20:2000)91-540-5863-5
- Åberg, Olle. Åtgärder mot fukt i kryprumsgrunder. - Stockholm : Byggtjänst : Svensk byggtjänst, 2000. - 40 s. -
- Wallner, Göte. Boken om sotning : från landskapslag till räddningstjänstlag. - Karlstad : Statens räddningsverk, 2000. - 112 s. 91-7253-080-4

Boverkets nyhetsbrev om takarbete, 2000:1

2000-03-23: Nu finns en ny, omarbetad upplaga av rapporten "Säkerhet på tak – en sammanställning av gällande regler. Rapporten innehåller uppgifter om vilka taksäkerhetsanordningar en byggnad ska ha beroende när den har byggts eller ändrats. Vidare framgår av rapporten vilka säkerhetsbestämmelser som gäller när arbete på tak utförs. Uppgifter finns också om vem som har ansvaret för att bestämmelserna om säkerhet på tak följs samt om vilka påföljder man kan bli drabbad av om man inte följer reglerna.

UTBILDNING VENTILATIONS KONTROLL

FunkiS genomför 1-dags kvalificerad utbildning för dig som är certifierad ventilationskontrollant och som vill vara ordentligt uppdaterad. Deltagarantalet vid varje kurstillfälle är begränsat. Först till kvarn...

Kursinnehåll:

- Start med ett egenprov (för att ge deltagaren en uppfattning om sitt eget kunskande)
- Vad skiljer en besiktning enligt AB92 från en OVK-besiktning (parter, normer, regler mm)
- Imkanalkontroller
- FunkiS allmänna villkor för OVK
- OVK - besiktningens genomförande (Mätningar, OVK-protokollet, intyg, FOS, etikfrågor)
- Fällor och fel (praktiska anvisningar)
- Ljud, klimat
- Styr o regler, brand
- Förnyelse av behörighet
- Vad händer sedan? (med protokollet, åtgärderna, efterkontrollen, mm)
- Egenprovet rättas av deltagaren själv efter dagens kurs. Facit tillhandahålls.
- Utvärdering, kursintyg

Vem bör gå kursen?

Kursen vänder sig till dig som är certifierad OVK-besiktningsman och som jobbat ett tag med OVK. Du får här möjlighet att befästa gammal kunskap och skaffa dig en hel del nytt.

Utbildningen för hösten 2001 genomförs på följande orter och tidpunkter:

- Göteborg, onsdagen den 12 sept, kl. 08-17
Plats: ÅF VVS-projekt, Kvarnbergsgatan 2 (fd Gamla sjöbefälsskolan)
- Stockholm, torsdagen den 27 sept, kl. 08-17
Plats: Expo/Atlas Copco, Sickla Industriväg 9

Varje utbildning genomförs av två utbildade handledare som är FunkiS-medlemmar. En tredje Funkismedlem ur berörd lokalavdelning är kursansvarig. För mer information kontakta kansliet eller se vår hemsida.

**Anmälningsblankett
bifogas i denna bulletin !**

FunkiS
Funktionskontrollanterna i Sverige
www.funkis.se

FunkiS utbildning 2001

Under hösten 2000 och våren 2001 genomförde FunkiS UVK – utbildning i ventilationskontroll.

15 kurser fördelades i tiden och till utbildningsplatser från Umeå i Norr till Malmö i söder. Kursdeltagarna var nästan 300 personer. Alla fick ett gediget kurskompendium och kursintyg. Vid varje kurs gjordes en enkel enkät där deltagarna fick betygsätta såväl kursgenomförande som kompendiet. Den uppskattning som enkäterna gav åt UVK-kursen sporrade oss att fortsätta kursverksamheten.

Här finner du bilder från vårens sista UVK-utbildning.

I september 2001 kör vi igång på nytt på två olika platser.

- Göteborg, onsdagen den 12 september, kl. 08.00-17.00
Plats: ÅF VVS-projekt, Kvarnbergsgatan 2
- Stockholm, torsdagen den 27 september, kl. 08.00-17.00
Plats: Expo/Atlas Copco, Sickla Industriväg 9

Anmälningsblankett finns istoppad i denna bulletin. Du hittar den också på vår hemsida www.funkis.se.

Väl mött på 2001-kurserna!

Bilder från Stockholmskursen 26 april.
Överst kursledare Tomas Axelsson

UVKF

Utbildning ventilationskontroll för Fastighetsägare/byggnadsägare

Vill du ha nöjda hyresgäster och rimliga driftkostnader är ett bra inneklimat och god ventilation viktiga faktorer.

De vanligaste klagomålen från hyresgäster i dag rör just ventilationen. Dagens komplicerade ventilationsanläggningar ställer stora krav på den driftpersonal som skall sköta om anläggningarna. Felaktig drift och skötsel medför inte bara klagomål från hyresgäster utan också hög energiförbrukning. Med bra kunskaper om ventilationssystemens uppbyggnad, funktion och underhåll spar du pengar, tid och arbete samt förbättrar luftkvalitet och komfort. Du slipper onödiga utgifter och funktionen blir bättre. Både Boverkets bestämmelser för ventilationssystem och Arbetsmiljöverkets bestämmelser för luftkvalitet i arbetslokaler fordrar att ventilationssystemen körs och underhålls av utbildad personal. Din egen eller den inhyrda yrkeskompetensen efter att genomgått kursen gör att drift - och förvaltningsorganisationen kan arbeta optimalt, vilket i förlängningen kan medföra lägre driftkostnader, bättre luftkvalitet och komfort vilket i sin tur höjer såväl lokalens/bostadens kvalitetsklass och uthyrningsgrad.

Deltagarna får kurskompendium och kursintyg

UVKF, som är en 1-dagars kurs, skall i första skedet, genomföras på följande utbildningsplatser:

- Malmö
- Stockholm
- Göteborg

Ur Kursinnehållet:

Varför måste vi ventilera våra byggnader med bland annat:

- föroreningar i inomhusmiljön
- sjuka hus, allergier

Lagar och förordningar med bland annat:

- byggherrens, byggnadsägarens och myndigheternas roll i bygg - och förvaltningsskedet

Ventilationsteknik med bland annat:

- tilluftstemperaturer och dess påverkan på driftekonomin
- filter och dess påverkan på den totala driftekonomin
- effekt- och energibehovsberäkningar - varaktighetsdiagram och årsenergiebehov

Upphandling med bland annat:

- avtalsrättsliga grunder
- entreprenad- och upphandlingsformer vid upphandling av ombyggnads- och underhållsåtgärder
- leveransvillkor

Förvaltning med bland annat:

- drift/energioptimering
- förebyggande underhåll - viktiga punkter för tillståndskontroll
- driftpersonalens betydelse
- praktiska hjälpmedel - mallar och checklistor

Grupparbete / diskussion

Anmälningssblankett kommer till dig i slutet av augusti.

UVKK

Utbildning ventilationskontroll för Kommunala OVK-handläggare

Det började egentligen med att OVK-handläggaren Lillevi Lindmark i Piteå kommun frågade FunkiS kansli om det fanns någon lämplig utbildning för 'oss som gör tillsynsmyndighetens OVK-arbete'.

Kansliet sammanställde då en pärm med olika dokument och fakta om funktionskontroll av ventilationssystem, som Lillevi fick som ett pilotstudiematerial. Informella kontakter togs med företrädare för Boverket och Svenska kommunförbundet för att ta reda på om det fanns stöd för en utbildningssatsning från FunkiS sida. Och det fanns det!

När Lillevi synpunkter kom in påbörjade FunkiS, i samarbete med BN-representanter från Malmö och Lomma kommuner, arbetet med ett kurskompendium anpassat till den kommunala OVK-handläggarens behov. Kompendiet är kärnan i höstens specialkurs - UVKK - för dig som jobbar med OVK-tillsynen. Viktiga dokumentfiler bifogas på datamedia.

UVKK, som är en 1-dagars kurs, skall genomföras på följande utbildningsplatser:

- Piteå
- Falun
- Stockholm
- Göteborg
- Nässjö
- Malmö

Deltagarantalet vid respektive kurs begränsas till ca 20 personer.

Kursinnehåll som tillhör "skall kunna delen"

- Normer, författning.
- Viktiga förtydligande, klarläggande och tolkningar
- Boverkets allmänna råd
- Certifiering av besiktningsmän, - riks/kommunal, Besiktningsmannaförteckning
- Rätt fastighetsbeteckning – Ventilationssystemlistning
- OVK-handläggningens tågor (Dokumentutformning mm)

Kursavsnitt som tillhör den mera allmänna delen "ha kännedom om delen":

- Kompletta och aktuella listor med kommunala , handläggare m fl
- Fyrklövern
- Miniminivån för en OVK
- Plan och byggtermer med anknytning till OVK
- Mätmetoder för ventilation
- Dataprogram: OVK-protokollet , Tekniska Rådets Frågor och Svar (FOS), OVK-Tefat etc
- Rapporter om OVK-läget
- Allmänna villkor för ventilationskontroll (AV-OVK)
- FunkiS-information: Bulletiner, medlemsidan

Anmälningssblankett kommer till dig i slutet av augusti.

Tror du att det blir **bättre** med ökad konkurrens?

Illustration: Anders Svernsjö, Mormedia AB

Betänkandet Reformerat sotningsväsende (SOU 2001:42)

FunkiS är en av remissinstanserna för rubricerade utredning. Vårt yttrande skall vara inne senast den 10 september och ställas till Försvarsdepartementet. Lämna gärna in dina synpunkter till kansliet!

Regeringen har 1999-11-18 beslutat att se över räddningstjänstlagstiftningen. Direktiv har lämnats till "Räddningstjänstutredningen. 2000-11-28 beslutade regeringen att tillsätta en arbetsgrupp för analys och förslag till en mera genomgripande reformering av sotningsväsendet. Arbetsgruppen har 2001-03-21 redovisat sin rapport kallad Reformerat sotningsväsende, som är ett delbetänkande i översynen av räddningstjänstlagen.

Regeringen har genom tilläggsdirektiv 2001-04-19 beslutat att utredningen skall utarbeta ett delbetänkande med förslag till ett reformerat sotningsväsende med utgångspunkt från arbetsgruppens rapport. Utredningen finns på: www.forsvar.regeringen.se/propositionermm/sou/

I arbetsgruppen har ingått:

Nils Olof Sandberg, ordförande
Åke Lindström, sekreterare
Per Arne Sundborn, konkurrensverket
Solweig Larsen, Fastighetsägarförbundet
Harald Ljung, Svenska Kommunförbundet
Ulf Linden, Räddningsverket
Lars-Gunnar Börjesson, SSR
Andreas Heur, Försvarsdepartementet

Vid arbetsgruppens möten har även Harald Dryselius, försvarsdepartementet och enmansutredare av den nya Räddningstjänstlagen deltagit.

Detta tycker arbetsgruppen, vad tycker du?

Samma princip för ansvarsförhållande som vid OVK. Fri prisbildning. Integrerat med andra egenkontroller

Brandskyddsbesiktning skall vara mera systematisk än vad som nu sker i samband med sotning. Besiktningsmannen skall uppfylla författningensliga kompetenskrav

Yrkesmässig sotning kräver certifiering av ackrediterat organ.

Skilj på rengöring och besiktning eftersom kompetensbehoven är olika.

Rengöring med behovsanpassad regelbundenhet istället för föreskriva frister men brandskyddsbesiktning med föreskriva intervaller

Imkanaler i bostadskök och liknande utrymmen utgör ingen brandrisk

Saxat ur sammanfattningen:

Utredningens syfte är reformer för:

- Ökad valfrihet och flexibilitet
- Ökat ansvar för ägare och innehavare av byggnader för sotningsverksamheten
- Möjliggörande av ökad konkurrens
- Slopande av lagfäst krav på sotning och kontroll av imkanaler för bostadskök och liknande utrymmen.

Utredningen bedömer att förslaget ger:

- Bättre brandskydd
- Betydligt lägre kostnader

Utredningsförslaget innebär bl a att:

- Den som utför rengöring respektive brandskyddsbesiktning av eldstäder och imkanaler i restauranger och storkök skall ha erforderlig kompetens för dessa uppgifter. Det lagfästa kravet kvarstår således.
- Den enskilde har det primära genomförandeansvaret. ('Egenrengöring' skall tillåtas)
- Kommunen har det omedelbara tillsynsansvaret.
- Dokumentation rörande rengöring och besiktning skall kunna inkrävas av kommunen.
- Kommunen skall vid behov kunna utföra tillsynsbesök och utföra föreläggande och besluta om användningsförbud.
- Staten har tillsynsansvar på regional och central nivå
- Staten säkerställer att yrkesutbildning finns för rengörare och besiktningsmän
- Staten lämnar information och utbildningsmaterial som stöd och upplysning
- Kommunen skall gripa in för att säkerställa tillgång på rengörings- och besiktningstjänster i glesbygder.
- Övergång till ett ackrediterings- eller certifieringsförfarande måste ske succesivt under en övergångstid.

Allt detta och mycket mer skall FunkiS yttra sig över senast den 10 september. Skicka in dina synpunkter till kansliet, fax 040-410151 som vidarebefordrar till styrelseledamöterna som jobbar med vårt yttrande. Till eftertanke bifogas även sammanfattningar nedan av SSR:s och Swedac:s yttrande som kommit FunkiS tillhanda:

SSR:s Remissvar

FunkiS-medlemmen Lars-Gunnar Börjesson, tillika ordförande i Sveriges Skorstensfejaremästares Riksförbund, ingick i arbetsgruppen. Han har sänt över SSR:s yttrande till oss för kännedom. Lars-Gunnar har fått avslag på att få bifoga sin egen reservation i rapporten, vilket medför att hans erfarenhet och kompetens ej kan beaktas vid remissbehandlingen. Här nedan finner du dock såväl denna reservation som sammanfattningen i SSR:s yttrande

Sammanfattningen i SSR:s 'YTTRANDE Dnr 062/2001 2001-06-01' (Du kan beställa kopior av alla 17 sidorna hos FunkiS.)

Sammanfattning

Förslaget att avreglera sotningsväsendet och att på fastighetsägaren överföra ansvaret för att erforderlig brandskyddssotning och brandskyddskontroll kommer att utföras innebär en ökad allvarlig risk för brand och skador på människor och egendom. Av kostnadsskäl kommer mindre sotning än vad brandskyddet kräver att bli följden, särskilt inom landsbygd och glesbygd. Risker uppkommer också för tredje man.

Förslaget att utföra brandskyddskontrollen separat innebär en tillkommande helt ny kostnad, som belastar fastighetsägarna men också kommunerna. De föreslagna kontrollfristerna är för långa för en brandskyddseffektiv kontroll. En utveckling av den med sotningen integrerade brandskyddskontrollen är en bättre lösning och ekonomiskt fördelaktigare för fastighetsägaren. Den nuvarande kontrollen kan med lämpliga tidsintervaller kompletteras med kontrolluppgifter som föreslås i betänkandet och utföras av befintlig personal med samma kompetens som där förutsätts.

Fri etablering och fri prisbildning för sotningstjänster och besiktningstjänster kommer att medföra krav på väsentligt höjda ersättningar och blir särskilt betungande för landsbygden och glesbygden. Om fri etablering finns att tillgå, blir tjänsteutbud i kommunal regi inte tillåtet, oavsett prisbilden. Om fri etablering inte kommer till stånd, vilket på grund av prisnivå och av lönsamhetsskäl kan förmodas bli fallet främst inom landsbygden och glesbygden, tvingas kommunerna att i egen regi skapa resurser för sotningen och brandskyddsbesiktningen inom sådana kommundelar.

Kostnadsberäkningarna är vilseledande och lösligt grundade. Förslagen, som leder till högre kostnader för den enskilde och för samhället, uppfyller inte kravet ens på kostnadsneutralitet.

Förslaget om en avreglering och att slopa rengöringen av imkanaler i bostadskök samt att överföra sotningen och brandskyddsbesiktningen till en beställarstyrd verksamhet kommer att få allvarliga konsekvenser för behovet av och tillgången på yrkesutbildad personal. Redovisade uppgifter och uppfattningar angående rättsläget för skorstensfejarmästarna enligt entreprenadavtalen saknar all rättsgrund och är klart motstridande till vad all kvalificerad juridisk expertis tidigare framlagt.

Förslaget borde ha utgått från dagens ansvarsförhållanden och organisation för sotningen och brandskyddskontrollen. Arbetet borde ha inriktats på att konstruktivt diskutera att modifiera och utveckla den nuvarande ordningen för sotningsverksamheten i den riktning som angavs som första alternativ i regeringens direktiv till Sotningsutredningen. Detta har framförts under arbetet i Arbetsgruppen men inte ens tagits upp till diskussion och långt mindre analyserats. Arbetsgruppen har liksom senare Utredaren förutbestämt utgått från en avreglering av sotningsväsendet.

Förutsättningarna i direktiven till Arbetsgruppen om ökad valfrihet, flexibilitet och ökat ansvar för ägare samt en ökad konkurrens på området kan uppnås i en ur brandskyddssynpunkt rimlig utsträckning i en modifierad modell i likhet med vad som gäller för andra av säkerhetsskäl betingade kontrollsystem i samhället. Detta kan genomföras utan att övervältra ett orimligt ansvar på den enskilde, utan höjda totalkostnader, med bibehållen hög brandskyddsnivå som kan utvecklas, med bibehållet ansvar för brandskyddet, med respekt för de särskilda förhållandena inom landsbygden och glesbygden, med beaktande av småföretagens villkor och utan risk för rättsprocesser och skadeståndskrav genom ensidigt beslut om uppsägning av skorstensfejarmästarnas entreprenadavtal.

Arbetsgruppens av Utredaren biträdda förslag kan inte läggas till grund för en lagändring.

Reservationen som inte fick vara med...

**Reservation av ledamoten Lars-Gunnar Börjesson:
Jag delar inte arbetsgruppens ställningstaganden
av huvudsakligen följande skäl.**

Förslaget att till fastighetsägaren överlåta ansvaret för bedömning och beslut om behovet av brandskyddssotning (4.4) innebär en ökad allvarlig risk för brand och skador på människor och egendom. Av kostnadshänsyn kan mindre sotning än behövt bli följd, särskilt inom landsbygd och glesbygd. Den i tiden utglesade brandskydds-besiktningen saknar värde för kontroll av sotningen.

Förslaget att utföra brandskyddskontrollen separat (4.3.2) innebär en tillkommande helt ny kostnad, som belastar fastighetsägarna och kommunerna. De utvidgade service- och kontrolluppgifterna (4.3.1, 4.3.2 och 6.3) förekommer redan i dag. Det finns kompetens för uppgifterna. Myndighetsutövningen kan enkelt åtskiljas från brandskyddskontrollen genom att förelägganderätten inte delegeras utan behålls hos den kommunala nämnden.

Målet med konkurrens är lägre priser. En beställningsform för sotning och brandskyddskontroll minskar möjligheterna till effektiv planering. Detta sänker produktionen och kräver höjda ersättningar. Fri etablering inom den risktyngda glesbygden

kommer sannolikt inte tillstånd av företagsekonomiska skäl. Kommunen tvingas att ordna sotningen i kommunal regi och subventionera verksamheten med skattemedel

Åberopade nya regler i Finland ger möjlighet att kommunerna fritt får välja system för sotningen. Cirka 500 kommuner eller 95 % av kommunerna har valt formen med entreprenadavtal, myndighetsbestämda sotningsfrister och kommunalt bestämd taxa. I länder med klimatförhållanden lika Sveriges är sotningen och brandskyddskontrollen organiserad i likhet med vad som nu gäller i Sverige.

Arbetsgruppen deklarerar osäkerheter och gör reservationer i de flesta av sina bedömningar om förslagets effekter och kostnader (6.). Kostnadsberäkningarna för det reformerade systemet (6.2) är orealistiska.

Skorstensfejarmästarens rättsliga ställning har varit föremål för särskilda studier av kvalificerade jurister i offentlig rätt i samband med lagstiftningar och vid tillkomsten av entreprenadavtalen samt i senare utredningar. Samstämmigt framgår att kommunerna inte kan säga upp avtalen utan att ådra sig skadeståndsskyldighet.

Jag anser att arbetsgruppens förslag borde utgå från dagens ansvarsförhållanden och verksamhet. Sotningsutredningens alternativa förslag att modifiera och utveckla nuvarande sotningsväsende bör vara utgångspunkt för önskvärda förändringar. Remissbehandlingen av förslaget talar övertygande för en sådan modifiering och verksamheten skulle vara likvärdig med andra av säkerhetsskäl betingade offentliga verksamheter såsom renhållning och fordonsbesiktning.

En modifiering av dagens system enligt dessa linjer kan göras så att målen om konkurrens och valfrihet förbättras, att sotningen och brandskyddskontrollen på landsbygden och glesbygden säkerställs, att en hög brandskyddsnivå bibehålls och kan utvecklas, att totalkostnaderna inte höjs, att småföretagens villkor beaktas och att entreprenadavtalen för skorstensfejarmästarna förändras successivt i en pågående process eller genom överenskommelser utan rättsprocesser och skadeståndskrav. En sådan modifiering innebär att direktiven till det första utredningsalternativet för Sotningsutredningen och direktiven till arbetsgruppen blir uppfyllda.

SWEDAC

**Swedac har' för kännedom' distribuerat sitt yttrande till samtliga 85 remissinstanser. Yttrandet exkl sändlista är på 4 sidor. Här nedan återges endast sammanfattningen i yttrandet.
(Du kan dock vid behov beställa alla 4 sidorna från Funkis)**

Sammanfattningen i 'Swedac:s Yttrande över remiss:
Betänkandet Reformerat sotningsväsende (SOU 2001:42)'

Sammanfattning

Enligt SWEDAC:s mening är det inte lämpligt att införa en parallell ordning som den föreslagna både vad gäller sotning och brandskyddsbesiktning eftersom systemen för certifiering respektive ackreditering befinner sig på olika nivåer i förhållande

till myndighetsnivån. Ett ackrediterat organ verkar direkt under SWEDAC: s tillsyn medan en certifierad person befinner sig två led från myndighetsnivån.

Den föreslagna ordningen innebär att kompetensen hos personer som utför motsvarande arbetsuppgifter bedöms enligt olika system. Detta är enligt SWEDAC:s uppfattning olämpligt och kan möjligen accepteras endast vad gäller sotning, som då kan utföras av en certifierad person eller av ett ackrediterat kontrollorgan (juridisk person) som uppfyller kraven i standarden EN 45004.

Vad gäller brandskyddsbesiktning förordar SWEDAC att endast ett system med ackrediterade kontrollorgan tillämpas och vill ifrågasätta lämpligheten i att i ett steg övergå från nu gällande ålderdomliga skråmässiga system till ett system med mycket svag samhällskontroll. Brandskyddsbesiktning, som innebär bedömning av överensstämmelse med krav, ställer högre krav på teknisk kompetens och har större betydelse ur säkerhetssynpunkt. I ett system med ackrediterade organ kan SWEDAC ingripa direkt mot den juridiska personen och om nödvändigt, vid grova avvikelser från uppställda krav, begränsa eller återkalla ackrediteringen. I dessa fall kan kompetenskraven på de personer som utför sotning skrivas in i kraven för ackreditering så att ett ackrediterat organ inte även behöver belastas med kostnaden för personcertifiering av sina anställda.

Detta beslut har fattats av generaldirektören Lars Ettarp i samråd med chefsjuristen Sven Nyström, tekniske chefen Gunnar Wivardsson samt juristen Gerda Lindström, föredragande.

SwemaFlow 233
luftflöde 2...65 l/s

SWEMA

www.swema.se
Tel: 08-940090

Arbetsmiljöinspektionen Kontakt i ventilationsfrågor

Falun, (Dalarnas och Gävleborgs län)

Tillsynsdirektör Erik Wiklund
Vent.frågor: Wolfgang Grummich
Gruvgatan 2, Box 153, 791 24 Falun
Tel 023-457 00. Fax 023-222 69
arbetsmiljoinspektionen.falun@av.se

Göteborg, (Västra Götalands och Hallands län)

Tillsynsdirektör Mårten Holmström
Vent.frågor: Barbro Nilsson
Rosenlundsgatan 8, Box 2555, 403 17 Göteborg
Tel 031-743 72 00. Fax 031-13 50 60
arbetsmiljoinspektionen.goteborg@av.se

Härnösand, (Västernorrlands och Jämtlands län)

Tillsynsdirektör Gunnel Crona
Vent.frågor: Per-Olof Söderström
Brunnshusgatan 8, 871 32 Härnösand
Tel 0611-885 00. Fax 0611-184 10
arbetsmiljoinspektionen.harnosand@av.se

Linköping, (Östergötlands och Södermanlands län)

Tillsynsdirektör Dan Holmquist
Vent.frågor: Bengt Johansson
Kungsgatan 39 A, Box 438, 581 04 Linköping
Tel 013-37 08 00. Fax 013-10 44 20
arbetsmiljoinspektionen.linkoping@av.se

Luleå, (Norrbottens län)

Tillsynsdirektör Gunnel Bengtsson
Vent.frågor: Karin Lagerqvist
Köpmangatan 40 A, 972 33 Luleå
Tel 0920-24 22 60. Fax 0920-24 22 99
arbetsmiljoinspektionen.lulea@av.se

Malmö, (Skåne län)

Tillsynsdirektör Mats Ryderheim
Vent.frågor: Per Kling
Baltzarsgatan 22, Box 4080, 203 11 Malmö
Tel 040-24 98 00. Fax 040-12 64 07
arbetsmiljoinspektionen.malmo@av.se

Stockholm, (Stockholms, Uppsala och Gotlands län)

Tillsynsdirektör John Lundberg
Vent.frågor: Douglas Mellander
Englundavägen 5, Box 1259, 171 24 Solna
Tel 08-475 01 00. Fax 08-764 49 72
arbetsmiljoinspektionen.stockholm@av.se

Umeå, (Västerbottens län)

Tillsynsdirektör Elisabeth Åkerlund
Vent.frågor: Paul Östberg
Riddaregatan 8, 903 36 Umeå
Tel 090-17 07 00. Fax 090-77 40 19
arbetsmiljoinspektionen.umea@av.se

Växjö, (Kronobergs, Blekinge, Jönköpings och Kalmar län)

Tillsynsdirektör Charlotte Branting
Vent.frågor: Börje Backlund
Västra Esplanaden 9 A, 352 31 Växjö
Tel 0470-74 80 00. Fax 0470-74 80 48
arbetsmiljoinspektionen.vaxjo@av.se

Örebro, (Örebro, Värmlands och Västmanlands län)

Tillsynsdirektör Christina Engman
Vent.frågor: Mikael Nilsson
Idrottsvägen 37, Box 1622, 701 16 Örebro
Tel 019-21 95 00. Fax 019-26 09 39
arbetsmiljoinspektionen.orebro@av.se

TR-frågor

Hela tiden inkommer det nya frågor till FunkiS. Större delen av dessa har besvarats av Tekniska rådet (TR) och skickats vidare till frågeställaren. Samtliga frågor och svar publiceras i Bulletinen så att alla kan ta del av FunkiS arbete. Frågan och svaret kommer även med i FOS - Frågor Och Svar.

Fråga 00001

Biograf, ombyggd 1985. TF-system. Tilluftflöde 1500l/s (Detta stämmer med SBN 80, uteluftflöde l/s, person för lokalens volym)

Fråga a) Frånluftflödet är endast hälften av tilluftflödet. Detta bedöms som en klar 2:a eller hur ?

Fråga b) Värmebatteri saknas i tilluftaggregatet. Aggregatet kan inte vara i kontinuerlig drift när det är kallt ute. Biografpersonalen kör on/off vid behov enligt egen bedömning. Eftersom kontinuerlig luftväxling ej kan upprätthållas bedöms avsaknaden av värmare som en klar 2:a eller hur?

Svar

Frågan har per telefon besvarats av TR:s Tomas Axelsson med att gällande byggregel (SBN 80) kräver anordning för kontinuerlig utlufttillförsel varför systemet inte kan anses ha den funktion som avses.

Avsaknaden av värmare kan aldrig bli en anmärkning. Det har ingen betydelse på vilket sätt systemet producerar användbar luft däremot skall slutresultatet vara acceptabelt.

För lokalen krävs ett ventilationssystem av typen FT men i byggregeln finns ingen information om balansen mellan T och F. Rådet i normen gäller uteluftflöde. Vi får istället gå via resonemanget att en obalans mellan T och F sannolikt ger ett överluftflöde mot andra lokaler och där finns det regler att luta sig mot.

Fråga 00002

Jag har en beställare som undrar vad som gäller vid OVK av industrilokaler där hyresgästen själv har byggt personalutrymmen med ventilation. Vem skall då stå för OVK:n Det här var tydligen viktigt för honom eftersom han har fler liknande fastigheter. Är det inte bygglovsplikt att installera ventilation och i så fall är det väl fastighetsägaren som står för bygglovet och OVK.

Svar

Enligt förordningen är det fastighetsägaren som ansvarar för att OVK-besiktningen blir utförd. Hur det praktiskt sköts kan vara ett avtal mellan fastighetsägaren och hyresgästen men fastighetsägaren är alltid ansvarig.

Installationen skulle varit föremål för bygglov alternativt bygganmälan beroende på när den utfördes.

Fråga 00003

Kan du göra en tolkning på detta hur OVK besiktningsman kan komma att ställa sig, Godkänt eller inte godkänt och i så fall på vilka grunder enligt BBR. Teknisk lösning:

Villorna är byggda med från och tillufts aggregat med värmeåtervinning. Frånluft i badrum, WC samt tvättstuga men inte i kök, tilluft i sov och vardagsrum. I kök har man monterat

köksfläkt men inte följt rådet på 10 l/s i kök annat än med mindre än att köksfläkten skall vara igång.

Bottenplan 90,7 m²

Vindsplan 69,0 m² 38 graders vindsplan

Totalt 159,7 m²

Frånluft beräknad 59 l/s, uppmätt 79 l/s beroende på beräknat 10 l/s i kök blev 30 l/s då köksfläkten går. Tilluft beräknad 53 l/s, uppmätt 53 l/s. Jag känner i dag inte till om det är genomventilerat kök utan att köksfläkten går. Har sökt husbyggaren, men anser att vi bör pröva frågan i bägge fallen med och utan genomventilering.

Svar

Om köket är genomventilerat eller ej saknar betydelse då BBR i rådstexten till 6:232 säger att kök skall ha frånluftflöde 10 l/s samt tilluftsflöde i rum för sömn eller vila. BBR: s rådstexter är ett exempel på att normens krav är uppfyllda. Vid andra lösningar skall man kunna visa att normens krav är uppfyllda och detta torde inte vara fallet i ovanstående fall. Enl. BBR 9:3 Effektiv värmeanvändning skall vi begränsa energiförlusterna i byggnader. Då rimmar det dåligt att vi skall skicka ut 10 l/s utan återvinning dvs ca 15% av frånluften som det blir om vi injusterar till 10 l/s i köket med fläkten igång, än värre om det går 30 l/s. Enligt BBR 7:1 uppkomst av störande ljud begränsas. Ljudkrav i kök med långvariga ljud max 35 dB(A). Klarar man detta med fläkten nedstrypt till 10 l/s och minsta fart? TR anser att systemet skall underkännas och förslagsvis skall en kanal från aggregatets frånluftssystem dras till tak i köket med frånluftsventil injusterad till 10 l/s samt köksfläkten avstängd i normalfallet.

Fråga 00004

Ett barndaghem för 78 personer inklusive personal är utfört med tilluft i kapprum och överluft mot angränsande lektrum där frånluftdon är placerade. Huset är utfört som en enplans barack med rummen placerade på var sida om en längsgående korridor. Denna korridor har dörrar som delar den i vad som i ritningen benämns kapprum. I kapprummen finns utrustning för förvaring av kläder. Där finns även ventilationsaggregaten placerade. Behandlad tilluft tillföres kapprummen. Överluftdon placerade i väggarna mot lektrummen förser dessa med tilluft. Om personerna fördelar sig jämnt i lokalerna skall de dela på 410 l/s. Vissa rum, möblerade med bord och stolar för mer än 25 barn, har bara 60 l/s frånluft/överluft. I lektrum/lekkök som har undertryck finns en spisfläkt monterad. Fläkten saknar backspjäll och ansluten kanal har därför fel luftriktning. Får man göra så ?

Svar

Systemet är utfört med överluft från mer smutsigt till renare rum samt att luftflödet är lågt. I enlighet med BBR 6:233 om överluft får sådan endast ske från rum med högre krav på luftkvalitet till rum med lägre. På det sätt rummen används idag anser vi detta vara ett olämpligt utformat system.

Enligt BBR VL 35 står att förskola, fritidshem bör förser med FT system och hänvisar samtidigt till AFS 1986:19 som i §8 hänvisar till SOSFS 1989:51 där det står att fläktstyrd till och frånluft skall finnas i allrum och lektrum. Vidare finns i VL 35 även 7 l/s per person och 0,35 l/s m² alternativt 3 oms/tim.

TR anser att systemet är olämpligt utformat och menar att tilluft skall direkt tillföras lokaler för lek och samling. TR menar att projekterade luftflöden är för små både vad avser 7 l/s och person och 3 omsättningar.

I BBR 6:231 står att ventilationseffektiviteten skall vara god. Att på detta sätt använda överluftdon som tilluftdon ställer stora krav på konstruktören. Föroreningar från verksamheten skall effektivt bortföras.

Fråga 01002

Problem: HSB fastighet, byggd 1963, 80st lgher, 10st evakueringsfläktar som vardera betjänar 1st trapphus med 8st lägenheter. Till 3st av fläktarna är 3st öppna spisar/fläkt anslutna. Fastigheten är ej tidigare OVK-besiktigad. Murade rökgaskanaler går vertikalt genom huset, ligger horisontellt på vindarna samt är anslutna till sugkammare evakueringsfläktar. Samma fläktar (och sugkammare) betjänar lägenheternas övriga ventilation, dvs kök, (imkanaler) bad etc. Sugkammare, fläktar samt allmänventilations kanalsystem innehåller mkt damm och frånluftsmuts. De öppna spisarna har ej täta spjäll vilket gör att även rökgaskanalerna är dammbelagda. Gällande norm BABS-60. (Kap32:2131, 423) Frågeställning: Har vi som besiktningsmän något ansvar i detta fall. Brandskydd ingår ju ej i vårt besiktningsåtagande.

Svar

Ovk kontrollanten har inte något ansvar för brandskyddet, det är skorstensfejarmästaren som ensam svarar för detta.

Fråga 01003

Jag handlägger OVK-ärenden i Gislaveds kommun och har ställts inför en frågeställning där jag känner att jag vill ha ett klagörande.

Ex 1. Ett daghem har inretts i en äldre byggnad 1971 (bygglov har beviljats i juni 1971). Vid OVK konstateras att ventilationen i lokalerna inte uppfyller de krav som gällde vid tiden för ombyggnaden 1971. OVK-besiktningsmannen underkänner ventilationen med hänvisning till att lokalerna inte uppfyller dagens AFS:ar. Av befintliga bygglovhandlingar från 1971 framgår inte att byggnadsnämnden ställt några krav på ombyggnad av ventilationen i lokalerna (huset är ursprungligen från 1952). Av förordningen om funktionskontroll av ventilationskontroll framgår att kontroll skall ske av att ventilationssystemet i huvudsak uppfyller de krav som ställdes när systemet togs i bruk.

Fråga 1: Skall det faktum att lokalerna inte uppfyller dagens AFS:ar föranleda tvåor vid OVK?

Fråga 2: Om det inte går att säkerställa att byggnadsnämnden ställt krav på åtgärder av ventilationsanläggningen enligt gällande krav vid bygglov tillfället (ex 1971), vilka krav skall då OVK ske mot?

Fråga 3: Om det går att via gamla bygglovhandlingar konstatera att bygglov givits på en daghemslokal (Annat ex 1989) med en redovisad ventilationsanläggning som inte uppfyllde de krav som fanns vid tillfället för bygglovet, och lokalerna dessutom slutbesiktigats av VVS-inspektör med godkännande. Vilka krav skall då OVK ske mot idag?

Svar

Svaret på första frågan är ett klart Nej, AFS ingår inte som underlag vid OVK besiktning. Detta trots att det i BBR hänvisas till den i rådstexten. För säkerhets skull har TR skickat ett brev till Boverket för att få detta muntliga svar bekräftat.

Fråga 2 Det är huset och verksamheten som ligger till grund för hur vi som besiktningsmän skall agera. Huruvida det existerar ett bygglov eller inte för en ombyggd del har ingen betydelse. OVK besiktningen sker som om där hade funnits ett bygglov. Om det inte går att fastställa vid vilket datum en ombyggnad skett och därmed vilken byggregel som skall gälla, ja då gäller besiktningsmannens uppfattning utifrån hans samlade erfarenhet av huset.

Fråga 3 OVK besiktning sker mot gällande byggregel enligt ovan. Att det finns ett godkännande från byggnadsnämnden ger inte husägaren rätt att frånga gällande föreskrifter. Byggnadsnämndens kontroll får aldrig ses som en kontroll av projektering utan som en bedömning att byggherren förväntas klara förestående projekt. Noteras bör att avsteg från gällande byggregel skall vara antecknat i bygglov eller samrådsprotokoll. I annat fall gäller de inte.

Fråga 01005

F-ventilation, köksventilation i bostäder, uppfångningsförmåga

Enl BBR:s rådstext anges minst 75% uppfångningsförmåga för köksventilationens forcering. Som alla torde känna till behövs det någon form av "volymkåpa" för att klara uppfångningsförmågan vid så här låga flöden. (En köksfläkt har ju kanske 3 ggr större flöde och detta behövs ju vid stekning mm).

I det aktuella fallet är frånluftflödet genom kåpan otillräckligt. Enl tillverkaren behövs 39 l/s men flödet är endast 30 l/s. Enligt min bedömning är uppfångningsförmågan ej godtagbar och därmed blir det en "2:a". Är denna bedömning korrekt? (Utluftstillförseln och överluftsöppningar är utan anmärkning.)

Svar

I BBR kapitel 6 finns en tabell a som anger att uppfångningsförmågan skall vara 75% för en spiskåpa. TR anser att detta råd skall följas strikt. Rådstext är ju exempel på hur man kan eller bör agera för att uppfylla föreskriften. Siffervärdet 75 % får därför anses vara ett gränsvärde.

Fråga 01006

Dålig lukt i oventilerade utrymmen. Vindfånget i en bankentré har endast återluftsaggregat för uppvärmning. Det luktar illa på morgonen i vindfånget. Sannolikt är det emissioner från golvmattan. Kan man kräva att ventilation anordnas av t ex F-ventilationstyp? Kan man kräva att ventilation anordnas i serviceutrymmet för bankomaten? Arbetet är ju endast av tillfällig karaktär.

Svar

Man kan inte kräva ventilation av entren. Om övriga lokaler påverkas av lukten är det sannolikt mattan som skall ut. Att anordna ventilation för en illaluktande matta är som att gå över ån efter vatten. När det gäller service av bankomaten är det ett högst tillfälligt arbete och någon ventilation skall inte installeras med stöd av OVK.

Kontakta gärna jourhavande TR:

Stig Fritsch tel 040-457163, mobil 0708-452325 eller
Anders Tingman tel 013-151910, mobil 0703-732063

Sovrumsventilation

Ventilationen i våra sovrum är i allmänhet under all kritik. Anders Wiklund (487) ger oss ett debattinlägg.

Hur kommer det sig att våra sovrum har sämst ventilation av de lokaler som vi dagligen vistas i? (Enligt Folkhälsoinstitutets vetenskapliga sammanställning "Luften vi andas inomhus")

Bestämmelser

Enligt bestämmelser skall byggnader utformas så att god luftkvalitet erhålls i rum där personer vistas mer än tillfälligt. Uteluft till bostäder skall tillföras rum för sömn och vila. Enligt råd bör detta uteluftsflöde var minst 4 l/s per sovplats.

Ventilationssystem

Våra bostäder har till ca 80-90% någon typ av undertrycksventilation, antingen mekanisk frånluftsventilation eller självdragsventilation. Uteluften tillförs då genom uteluftsventiler och eller genom läckage i klimatskärmen. Resten av våra bostäder har mekanisk till- och frånluftsventilation. Uteluften tillförs då genom tilluftsventiler.

Skillnader i utförande och kontroll

Jämförelse på uteluftstillförsel till sovrum i olika typer av ventilationssystem

Typ av system	Krav på utförande	Dimensionering av ventiler	Kontroll av utförande	Godtagbart att stänga vid drag	Mätning av luftflöden	Kontroll av luftflöden
Mekanisk frånluft	Sällan	Sällan	Sällan	Ja	Nej	Nej
Självdrag	Sällan	Sällan	Sällan	Ja	Nej	Nej
Mekanisk till-frånluft	Ofta	Ofta	Ofta	Nej	Ja	Ofta

Krav på utförande och dimensionering

Mekanisk frånluft och självdrag

Det är mycket sällsynt att det ställs ventilationstekniska krav på uteluftstillförsel i mekaniska frånlufts-system och självdrags-system och för det mesta utförs ej någon kvalificerad dimensionering. Utelufts-don upphandlas och monteras ej av ventilationskunniga utan av byggkunniga som ofta saknar ventilationskunskap. I ventilationsbranschen från tillverkare till entreprenörer anser man i allmänhet att utelufts-don ej tillhör deras gebit och därför överlämnas dessa till bygg- och fönsterbranschen.

Mekanisk till- och frånluft

Tilluftsventiler i mekaniska till- och frånluftssystem ingår självklart i ventilationsbranschens gebit och därför ställs det helt andra ventilationstekniska krav på utförande och dimensionering.

Kontroll av utförande

Mekanisk frånluft och självdrag

Min erfarenhet är att speciellt fönsterventiler ofta ej är monterade enligt montageanvisningarna. De föreskrivna öppningsareorna saknas ofta och de är ofta monterade med fel utblåsningsriktning. Detta tyder på brister i kunskap och kontroll.

Mekanisk till- och frånluft

Tilluftsventiler kontrolleras i samband med övrig kontroll av ventilationssystemen.

Godtagbart att stänga vid drag

Mekanisk frånluft och självdrag

Det är tillåtet att utföra utelufts-don i mekaniska frånluftssystem och självdrags-system stängbara så att de kan stängas när drag uppstår. I äldre byggnormer var det till och med krav på stängbarhet.

Mekanisk till- och frånluft

Det är självklart ej godtagbart med stängbara tilluftsventiler. Det är självklart ej godtagbart att det drar från dessa vid kallt väder.

Mätning och kontroll av luftflöden

Mekanisk frånluft och självdrag

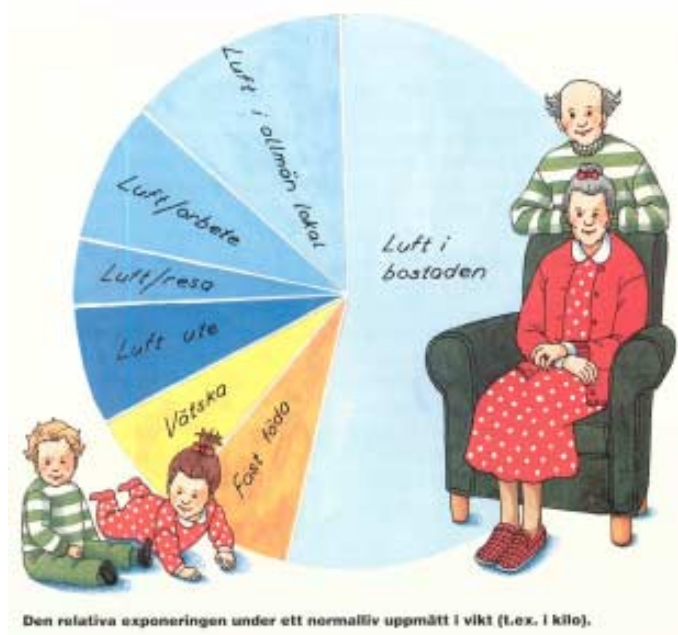
Uteluftstillförsel i mekaniska frånluftssystem och självdrags-system mäts ej. Någon som helst tillförlitlig kontroll att ventilationen i sovrum fungerar utförs normalt ej varken vid besiktning eller vid OV-kontroller.

Mekanisk till- och frånluft

Uteluftstillförsel i mekaniska till- och frånluftssystem mäts nästan alltid och protokoll upprättas. Kontroll att ventilationen i sovrum fungerar utförs normalt vid besiktning och vid OV-kontroller.

Behövs god luftkvalité i våra sovrum?

Vi tillbringar väldigt lång tid i våra sovrum. Skolbarn tillbringar ca hälften av sin tid i sovrummet.

Flera undersökningar har påvisat att dålig luftkvalitet påverkar vår hälsa.

- Kvalsterallergier ökar om fukten är hög vilket ofta beror på att ventilationen är låg.
- Problem med höga radonnivåer ökar om ventilationen är låg.
- Allergier är mer vanliga här än i de Baltiska länderna. Detta kan kanske bero på att våra bostäder är mycket täta och välisolerade vilket gör att luftkvaliteten blir dålig om ventilationen ej fungerar bra.

- Barn i norra Sverige lider mer av allergier än barn i södra Sverige. Detta kan bero på att barnen i norra Sverige vistas mer inomhus. Problem med drag från uteluftsventiler är större där pga. den kalla väderleken vilket medför att dessa är mer stängda och ventilationen blir sämre.
- Barn som föds på hösten får lättare allergier än barn som föds på våren. Detta kan bero på att barn som föds på hösten vistas mer inomhus sin första känsliga tid.

Kan dålig luftkvalité förbättras med vädring?

Kortvarig vädring förbättrar luftkvaliteten snabbt i det aktuella rummet. Långvarig vädring, ständigt öppet fönster, medför god luftkvalité i det aktuella rummet, men detta punkterar undertrycket i lägenheten vilket medför att de övriga sovrummen ej får någon ventilation.

Förslag till förbättrad luftkvalitet i våra sovrum

1. Ställ samma ventilationstekniska krav och krav på mätning och kontroll oavsett typ av ventilationssystem. Att som idag ej ställa samma krav på alla typer av ventilationssystem är orimligt och måste upphöra.
2. Ansvar för uteluftstillförseln oavsett ventilationssystem bör ligga på de som har bäst kunskaper om ventilation. Överlämna ej detta till bygg- och fönsterbranschen.
3. Utveckla produkter och system att dragfritt oavsett väderlek tillföra uteluft i mekaniska frånluftssystem och självdragsystem.
4. Utveckla tillförlitliga mätmetoder för att kontrollera uteluftsflöden i mekaniska frånluftssystem och självdragsystem.

Förslag forskning

1. Finns det några samband mellan luftkvaliteten i sovrum och vår sömn.
2. Finns det några samband mellan luftkvaliteten i sovrum och vår arbetsprestation?

.....

Riktprisen för OVK, forts från sid 3...

- Förbereda information till hyresgästerna om att OVK kommer att ske, och helst lista tillträdestider.
- Förbereda hjälp med nycklar
- Tillse att lampor och lysrör i fläktrummen fungerar
- Göra en enkel egenkontroll av att fläktarna snurrar, att filter verkar OK och att ventilationsdonen synes rena.
- Och vara ute i god tid med sin förfrågan om OVK
- Säkra OVK-kvaliteten genom att använda sig av AV-OVK vid upphandlingen av besiktningen. Särskilt viktigt är att besiktningsmannen kan verifiera sina mättoleranser vid flödesanmärkning.
- Kontakta FunkiS för tips om besiktningsmän och hjälp med tekniska eller etiska frågor.
- Passa på och låt besiktningsmannen lämna förslag till sparåtgärder för energi, drift etc.

Mycket av det förberedande arbete kan naturligtvis besiktningsmannen åta sig att utföra, men han vill nog ha betalt...Många väljer att köpa OVK och felavhjälpande åtgärder i samma paket. Tänk på möjligheten att dela upp paketet med hjälp av AV-OVK, ABK96, AB92 eller ABT94. Och som vanligt gäller – kvalitet kostar men lönar sig.

Beställ FunkiS Material !

Beställningsformulär och mer information om FunkiS material finns på vår hemsida www.funkis.se
Moms tillkommer på samtliga priser.

FunkiS Bulletinen

Årsabonnemang på FunkiS bulletinen för år 2001.
FunkiS egna tidning utkommer med 5 nummer i år, (ingår i medlemsavgiften). Pris 680 kr.

OVK-protokollet 1.3

FunkiS dataprogram för obligatorisk ventilationskontroll. OVK-protokollet sparar tid och bidrar till högre kvalitet och mera likartade bedömningar av brister och fel. OVK-protokollet har utformats i Fyrklöversamverkan för att passa alla som verkar för bättre fungerande ventilation i OVK-processen. Detta hjälpmedel ingår i FunkiS kvalitetsarbete för OVK. Medlemspris 980 kr

OVK-protokollet Export - Import

FunkiS tilläggsprogram till OVK-protokollet. Programmet möjliggör överföring och sammanställning av data från olika användare av OVK-protokollet 1.3. Export och import sker via databasfil som kan skickas som mail eller diskett. Pris 820 kr

FunkiS FOS 1.2

Tekniska Rådets - Frågor Och Svar som dataprogram. Med FunkiS FOS har du en värdefull hjälp för den egna tolkningen av OVK-frågorna. En hjälp som dessutom ständigt fylls på med nya frågor och svar! Version 1.1 innehåller 208 st frågor. Pris 720 kr inkl uppdatering.

FunkiS 38 Frågor

FunkiS självstudie material inför förnyad riksbehörighet för OVK enligt SFS 1991:1273. 38 Frågor (med facit) i författningskunskap för självstudier innan särskilt kunskapsprov. Frågorna säljs endast till medlemmar. Pris 80 kr

FunkiS Adresstiketter

Namnetiketter ur FunkiS medlemsregister. 3 kr/st. Sortering är möjlig. En komplett omgång 1250 st etiketter: Pris 3750 kr.

Medlemsmatrikel

FunkiS medlemsmatrikel innehåller adress och telefonuppgifter till kansli, styrelse, funktionärer och medlemmar. Medlemsmatrikeln är kostnadsfri och skickas som föreningsbrev, (ingår i medlemsavgiften).

FunkiS

Funktionskontrollanterna i Sverige

FunkiS, c/o StyroVent Syd Konsult AB
Kontorsgatan 30 • 234 34 LOMMA
Tel 040 - 41 24 15 • Fax 040 - 41 01 51
Email funkis@funkis.se

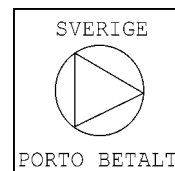
www.funkis.se

Tala om när du flyttar!

Vid adressändring använd postens adressändringskort (bl.2050.05).
Fyll i både din nya och din gamla adress och sänd kortet till
Funkis, c/o StyroVent Syd konsult AB, Kontorsgatan 30, 234 34 Lomma.
Du kan också faxa på 040 - 41 01 51 eller skicka email till funkis@funkis.se

Funkis Bulletinen nr 2001:3

**B FÖRENINGSS
BREV**

Funkis årsmöte 2001 beslöt att ändra stadgarna så att även kommunernas OVK-handläggare kan bli medlemmar i föreningen.

Funkis
Funktionskontrollanterna i Sverige